Danıştay İDDK., E. 2021/794 K. 2021/1910 T. 20.10.2021

T.C. Danıştay Başkanlığı - İdari Dava Daireleri Kurulu
Esas No.: 2021/794
Karar No.: 2021/1910
Karar tarihi: 20.10.2021
Belgeyi Lexpera'da Görüntüle

T.C.

D A N I Ş T A Y

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2021/794

Karar No : 2021/1910

TEMYİZ EDEN (DAVACILAR) : ... velayeten … ve …

VEKİLİ : Av. …

KARŞI TARAF (DAVALI) : … Üniversitesi Rektörlüğü

VEKİLİ : Av. …

İSTEMİN KONUSU : .... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacılar tarafından, davalı idareye bağlı hastanede 2004 yılında gerçekleştirilen operasyon sırasında çocukları ...'nın kalbinin durduğu, müdahale ile hayata döndürüldüğü ancak beyninin oksijensiz kalmasına bağlı engelli hale geldiği olayda, davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu ileri sürülerek, uğranıldığı iddia edilen zararlara karşılık 5.000,00-TL maddi, 40.000,00-TL manevi tazminatın zarar tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: .... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla;

Dav konusu olayda, davacıların çocuğunun 2004 yılında vuku bulan bir nedenden dolayı 3. derece yanık tanısıyla Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesinde ameliyata alındığı ve ameliyat sırasında gelişen bir sebepten dolayı kalbinin durduğu, bu sebeple bir süre beynine oksijen gitmemesi nedeniyle kalıcı sağlık sorunları yaşadığı, bu durumda ameliyatı yapan doktorun kusurunun bulunduğu iddiasıyla ilk defa, 16/05/2011 tarihinde ... Asliye Hukuk Mahkemesinin ... esasına kayden dava açıldığı ve bu yargı yerince 27/02/2014 tarihinde verilen K:2014/128 sayılı kararda, idari yargı yerinde açılması gerektiğinden bahisle davanın görev yönünden reddine karar verildiği, söz konusu kararın 05/02/2015 tarihinde kesinleşmesi üzerine bu defa 27/02/2015 tarihinde kayda giren dilekçe ile Mahkemeleri nezdinde bakılan davanın davanın açıldığı,

Dosya içeriğinde yer alan bilgi ve belgelerden; davacıların ortak çocuğu için hazırlanan sağlık kurulu

raporu ile tıbbi tetkik belgelerinin ilkinin 2004 yılına ait olduğu, bu belgelerden Sosyal Sigortalar Kurumu Gaziantep Bölge Hastanesinin … tarih ve … sayılı Sağlık Kurulu Raporunda özür durumunun %100 olduğunun belirtildiği, fakat ilerleyen dönemde değişik sebepler ile yeniden raporlar alındığı ve kişinin sağlık durumunun süreç içinde gözlemlendiği, bu bağlamda adli yargı yerinde dava açılmadan evvel düzenlenen en son tarihli sağlık raporunun Gaziantep 25 Aralık Devlet Hastanesince düzenlenmiş bulunan … tarih ve ... sayılı rapor olduğu ve bu raporda özür durumuna göre çalışma gücü kaybının %80 olarak gösterildiği, bu tarihten sonra yanık tedavisine ilişkin ameliyata bağlı olarak kişinin sağlık durumunda menfi yönde bir gelişme ile bu sebepten alınmış başkaca rapor bulunmadığı anlaşılmakla, idarece kişinin tedavisi sırasında gerçekleştirilen eylemin bütün sonuçlarının son rapor tarihi olan 27/10/2009 tarihinde ortaya çıktığının kabulü gerektiği, bu kabule göre de, davacı tarafından eylemin bütün sonuçlarının öğrenildiği tarihten itibaren bir yıl içinde, yani en son 27/10/2010 tarihine kadar, sorumlu olduğu düşünülen idareye tazminat istemli olarak başvurulması, ya da yanlış yargı yerinde de olsa, yine bu süre zarfında dava açılması gerekirken, kişinin sağlık durumunda 27/10/2009 tarihli raporda belirtilenden daha olumsuz bir gelişmenin varlığı ortaya konulmaksızın, Kanun'da belirtilen bir yıllık süre geçirildikten çok sonra 16/05/2011 tarihinde (adli yargıda) açılan davanın süresinde olmadığı gerekçesiyle davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar verilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onuncu Dairesinin 29/04/2019 tarih ve E:2019/6393, K:2019/3354 sayılı kararıyla;

Davacıların çocuğunun, 13/04/2004 tarihinde geçirdiği ameliyatta kalbinin durduğu, resüsitasyona yanıt vermişse de ameliyat sonrasında özürlü kaldığı, 30/06/2004 tarihli Sağlık Kurulu Raporunda Cerebral Palsi tanısı ile %100 özürlü olduğunun belirlendiği, raporun geçerlilik süresinin sürekli olmayıp kontrol süresinin 1 yıl olarak belirtildiği, 21/08/2008 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda, Cerebral Palsi tanısına yer verilmediği, sadece "Orta Derecede Mental Retardasyon" tanısı ile %70 özürlü olduğunun belirlendiği, raporun geçerlilik süresinin sürekli olduğunun belirtildiği, 27/10/2009 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda ise, muayene bulgularına ilişkin bölümde, mental retardasyondan söz edilmediği, Spastik Quadripleji, Cerebral Palsi, sağ el ve sol dirsekte yanık nedeniyle kontraktürün yazılmış olduğu ve "Hipoksik İskemik Ensefalopati" tanısı ile %80 özürlü olduğunun belirlendiği, ancak raporun geçerlilik süresinin sürekli olmadığı, kontrol süresinin 1 yıl olarak belirtildiği,

Söz konusu raporların her biri ayrı ayrı değerlendirildiğinde, davacıların çocuğunda ameliyat sonrası gelişen ve sürekli maluliyetine neden olan tüm rahatsızlıkları gösterir nitelikte olmadıkları, bu haliyle gerçek zararı ortaya koyabilecek kesin rapor olma özelliği taşımadıklarının anlaşıldığı,

Davacılar tarafından, temyiz aşamasında dava dosyasına sunulan 16/09/2014 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda ise; "Hafif Düzeyde Mental Retardasyon + Cerebral Palsi Sekeli Yürüme Bozukluğu, Her İki Üst Extremite Bozukluğu" tanıları ile küçüğün engellilik oranının %99 olarak belirlendiği, ağır engelli olduğu ve raporun geçerlilik süresinin sürekli olarak belirtildiği,

Bu durumda; küçük için düzenlenen nihai durum bildirir sağlık kurulu raporunun 16/09/2014 tarihinde verildiği değerlendirildiğinde, bakılmakta olan davanın süresinde açıldığı anlaşıldığından, kesin sağlık kurulu raporu olmadan 27/10/2009 tarihli rapor esas alınarak davanın süreaşımı nedeniyle reddi yolundaki kararda hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılarak .... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi ısrar kararının özeti: .... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla;

İlgililerin her aldığı sağlık kurulu raporuna dayanarak, tekrar dava açma süresi ya da idareye başvurma

hakkının ihya olacağı yönündeki bir düşüncenin, dava açma sürelerinin belirlenmesine dair mevzuat hükümlerinin getiriliş amacı olan idari istikrar ve idarelerin sürekli dava tehdidi altında bırakılmaması ilkelerine aykırı düşeceği gerekçesi eklenmek suretiyle, davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolundaki ilk kararda ısrar edilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, davanın süresinde açıldığı, davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolunda verilen temyize konu ısrar kararının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, 30/06/2004 tarihli rapordan sonra davacıların çocuğunun durumunda daha menfi yönde bir gelişme yaşanmadığından davacıların çocuklarını zarara uğratan eylemden bu tarihte haberdar olduklarının kabulü gerektiği, bu durumda dava açma veya idareye başvurma süresinin 30/06/2004 tarihinden itibaren hesaplanması gerektiği ve buna göre de davanın süresinde açılmadığının açık olduğu, 27/10/2009 tarihli raporun esas alınması durumunda dahi, 2577 sayılı Kanun'un 13. maddesinde belirtilen bir yıllık süre içinde açılmayan adli yargıdaki davanın da süresinde olmadığı, davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolunda verilen temyize konu ısrar kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ … DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü ile temyizen incelenen İdare Mahkemesi ısrar kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Davacıların çocuğu, 3. derece yanık tanısı ile Gaziantep Üniversitesi Hastanesinde 13/04/2004 tarihinde ameliyata alınmış, ameliyat sırasında gelişen kardiak arrest üzerine yapılan resüsitasyona cevap vermiş, ameliyat sonrası yapılan muayenesinde bacaklarında spastisite görülmüştür.

Davacılar tarafından, rehabilitasyon programı kapsamında fiziksel ve dil eğitimi alabilmesi için sırasıyla;

Sosyal Sigortalar Kurumu Gaziantep Bölge Hastanesinden alınan, 30/06/2004 tarihli Sağlık Kurulu Raporunda; "Cerebral Palsi" tanısı ile çocuğun %100 özürlü olduğu, bedensel alanda eğitim almasının uygun olduğu ve kontrol süresinin 1 yıl olduğu,

Kilis Devlet Hastanesinden alınan, 21/08/2008 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda; "Orta Derecede Mental Retardasyon" tanısı ile %70 özürlü olduğu ve raporun geçerlilik süresinin sürekli olduğu,

25 Aralık Devlet Hastanesinden alınan, 27/10/2009 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda ise, "Hipoksik İskemik Ensefalopati" tanısı ile çocuğun %80 özürlü olduğu, raporun geçerlilik süresinin sürekli olmadığı, kontrol süresinin 1 yıl olduğu belirtilmiştir.

Davacılar tarafından, çocuklarının engelli kalmasından ameliyatı yapan doktorun ve idarenin kusuru bulunduğu ileri sürülerek uğradıklarını iddia ettikleri zararların tazmini amacıyla 16/05/2011 tarihinde, ... Asliye Hukuk Mahkemesinin ... sayılı esasına kayden dava açılmış,

Anılan Mahkemece, davanın ameliyatı yapan doktor açısından husumet yokluğu, davalı idare açısından ise görev nedeniyle reddi yolunda verilen … tarih ve E:..., K:… sayılı kararın, 05/02/2015 tarihinde kesinleşmesi üzerine,

27/02/2015 tarihinde kayda giren dilekçe ile, temyizen incelenen dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT :

Anayasa'nın 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmış,

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun; "Görevli olmayan yerlere başvurma" başlıklı 9. maddesinde; "(Değişik: 5/4/1990-3622/2 md.) Çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususta kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir.

Adli yargı yerlerine açılan ve görevsizlik sebebiyle reddedilen davalarda, görevsizlik kararının kesinleşmesinden sonra birinci fıkrada yazılı otuz günlük süre geçirilmiş olsa dahi, idari dava açılması için öngörülen süre henüz dolmamış ise bu süre içinde idari dava açılabilir." hükmüne,

"Doğrudan doğruya tam yargı davası açılması" başlıklı 13. maddesinde; "İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka süretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilir." hükmüne yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

İdare kural olarak, yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları ödemekle yükümlü olup; idari eylem ve işlemlerden doğan zararlar, idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

2577 sayılı Kanun'un 13. maddesinde, idari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka süretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gerektiği, bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilecekleri düzenlenmiştir.

Anılan maddede yer alan, idari eylem nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemiyle tam yargı davası açılabilmesi için, zarara sebep olan eylemin ve maddi olayın idariliğinin ve yol açtığı zararın kesin olarak ortaya çıkması zorunludur.

Öte yandan idari eylem, idarenin işlevi sırasında bir hareketi, davranışı, tutumu veya hareketsizliği; idari karar ve işlemle ilgisi olmayan, başka bir deyişle öncesinde, temelinde bir idari karar veya işlem olmayan salt maddi tasarrufları ifade etmektedir. Dolayısıyla zarara sebep olan eylemin ve maddi olayın idariliği ve yol

açtığı zarar bazen eylemin yapılmasıyla veya olayın gerçekleşmesiyle birlikte ortaya çıkarken, bazen de çok sonra, değişik araştırma, inceleme ve kesin sağlık raporları sonucu da ortaya çıkabilmektedir.

2577 sayılı Kanun'un 13. maddesinde öngörülen bir ve beş yıllık dava açma sürelerinin, idari eylemin tamamlandığı ve zararın tam olarak ortaya çıktığı, başka bir ifadeyle eylemin idariliğinin öğrenildiği tarih dikkate alınmadan hesaplanmasının, bazı durumlarda ilgililerce dava açma hakkının kullanılamaması sonucunu doğuracağı açık olduğundan, Anayasa ile güvence altına alınan hak arama özgürlüğüyle bağdaşmayan böyle bir yaklaşımın kabulüne hukuken imkan bulunmamaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacıların çocuğunun 13/04/2004 tarihinde geçirdiği ameliyatta kalbinin durduğu, resüsitasyona yanıt vermişse de ameliyat sonrasında özürlü kaldığı, 30/06/2004 tarihli Sağlık Kurulu Raporunda, "Cerebral Palsi" tanısı ile %100 özürlü olduğunun belirlendiği, raporun geçerlilik süresinin sürekli olmayıp kontrol süresinin 1 yıl olarak belirtildiği, 21/08/2008 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda, Cerebral Palsi tanısına yer verilmeyip sadece "Orta Derecede Mental Retardasyon" tanısı ile %70 özürlü olduğunun belirlendiği, raporun geçerlilik süresinin sürekli olduğunun belirtildiği, 27/10/2009 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda ise, muayene bulgularına ilişkin bölümde, mental retardasyondan söz edilmediği, Spastik Quadripleji, Cerebral Palsi, sağ el ve sol dirsekte yanık nedeniyle kontraktürün yazılmış olduğu ve "Hipoksik İskemik Ensefalopati" tanısı ile %80 özürlü olduğunun belirlendiği, ancak raporun geçerlilik süresinin sürekli olmadığı, kontrol süresinin 1 yıl olarak belirtildiği görülmektedir.

Söz konusu raporların her biri ayrı ayrı değerlendirildiğinde, davacıların çocuğunda ameliyat sonrası gelişen ve sürekli maluliyetine neden olan tüm rahatsızlıkları gösterir nitelikte olmadıkları, bu haliyle gerçek zararı ortaya koyabilecek kesin rapor olma özelliği taşımadıkları anlaşılmaktadır.

Davacılar tarafından, temyiz aşamasında dosyaya sunulan 16/09/2014 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda ise "Hafif Düzeyde Mental Retardasyon + Cerebral Palsi Sekeli Yürüme Bozukluğu, Her İki Üst Extremite Bozukluğu" tanıları ile küçüğün engellilik oranının %99 olarak belirlendiği, ağır engelli olduğu ve raporun geçerlilik süresinin sürekli olarak belirtildiği görülmüştür.

Bu durumda; davacıların çocuğu için düzenlenen nihai durum bildirir sağlık kurulu raporunun 16/09/2014 tarihinde verildiği değerlendirildiğinde, bakılmakta olan davanın süresinde açıldığı anlaşılmakta olup, kesin sağlık kurulu raporu olmadan, 27/10/2009 tarihli rapor esas alınarak, davanın süreaşımı nedeniyle reddi yolundaki İdare Mahkemesi ısrar kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacıların temyiz isteminin kabulüne;

2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle süreaşımı nedeniyle reddine ilişkin .... İdare Mahkemesinin temyize konu ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının BOZULMASINA,

3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın .... İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine,

4. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 20/10/2021 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

X- 2577 sayılı Kanun'un 13. maddesinde, idari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gerektiği, bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilecekleri düzenlenmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacıların çocuğunun 3. derece yanık tanısı ile Gaziantep Üniversitesi Hastanesinde 13/04/2004 tarihinde ameliyata alındığı, ameliyat sırasında gelişen kardiak arrest üzerine yapılan resüsitasyona cevap verdiği ancak devam eden süreçte çocukta kalıcı özür durumunun geliştiği, bunun üzerine, çocuğun rehabilitasyon programı kapsamında fiziksel ve dil eğitimi alabilmesi için sırasıyla; Sosyal Sigortalar Kurumu Gaziantep Bölge Hastanesinden alınan, 30/06/2004 tarihli Sağlık Kurulu Raporunda; "Cerebral Palsi" tanısı ile çocuğun %100 özürlü olduğu, bedensel alanda eğitim almasının uygun olduğu ve kontrol süresinin 1 yıl olduğu, Kilis Devlet Hastanesinden alınan, 21/08/2008 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda; "Orta Derecede Mental Retardasyon" tanısı ile %70 özürlü olduğu ve raporun geçerlilik süresinin sürekli olduğu, 25 Aralık Devlet Hastanesinden alınan, 27/10/2009 tarihli Özürlü Sağlık Kurulu Raporunda ise, "Hipoksik İskemik Ensefalopati" tanısı ile çocuğun %80 özürlü olduğunun, raporun geçerlilik süresinin sürekli olmadığı, kontrol süresinin 1 yıl olduğunun belirtildiği anlaşılmaktadır.

Dosyada yer alan sağlık kurulu raporları incelendiğinde, söz konusu raporlar arasında, çocuklarına yapılan ameliyatta bulunduğu iddia edilen hizmet kusuru ve oluşan zararın davacılar tarafından bilinebilirliği açısından herhangi bir fark bulunmadığı görülmektedir. Kaldı ki, ameliyat sonrasında ilk olarak alınan 30/06/2004 tarihli Sağlık Kurulu Raporunda, çocuğun "Cerebral Palsi" tanısı ile %100 özürlü olduğu tespit edilmiş, daha sonra alınan raporlarda belirlenen özür oranları (%70 ve %80) dikkate alındığında, çocuğun sağlık durumunda 30/06/2004 tarihli rapor ile belirlenenden daha menfi bir tespitin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Buna göre; davacıların, ameliyat nedeniyle uğradıklarını iddia ettikleri zararı ve bu zararın idarenin eyleminden kaynaklandığını, 30/06/2004 tarihli rapor ile öğrendiklerinin kabulü gerekmektedir. Bu kabule göre bakılan davanın süresinde açılmadığı açık olduğundan, davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolundaki temyize konu ısrar kararının belirtilen gerekçe ile onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.